

Pellervon päivä 6.4.2017

Päätössanat

Tiina Linnainmaa

Hallituksen varapuheenjohtaja

NAISET JA MIEHET YHDESSÄ, SUOMI 100, HEDVIG GEBHARD 150

Hyvät Pellervon päivän osallistujat

Olen varma siitä, että tässäkin kuulijajoukossa on ihmetelty sitä, miksi Pellervon päivässä käsitellään ja muistellaan näitä vanhoja historian tapahtumia ja vanhoja, jo aikaa sitten edesmenneitä ihmisiä. Annettaisiin jo olla ja siirryttäisiin nykypäivään. Ei se toiminta vanhoja muistelemalla parane.

Juurikin näin! Tätä nykypäivän toimintaa Pellervossa vahvasti tehdäänkin ja suunnitelmat uusista toimintatavoista ja tavoitteista ovat kirkkaasti tulevaisuuteen tähtääviä. Onhan parasta aikaa Pellervossa uuden strategian työstäminen meneillään ja siihen on vahvasti ladattu uusien suuntauksien ja toimintatapojen tunnistamista. Maakuntauudistus ja sote- mitä kaikkea uutta ja innostavaa se osuustoiminnalle tarjoaakaan- mainittakoon näistä vain yhtenä esimerkkinä.

MUTTA, uutta ei voi rakentaa, jos historiaa ei tunne. Siksi tarvitaan näitä historiatuokioita, missä pitkällä aikavälillä tarkastellaan kehityskulkua ja sitä miten maailma on muuttunut ja onko mikään meidän toiminnassa muuttunut. Aika ajoin on hyvä pysähtyä miettimään, onko ne tavoitteet saavutettu, mitä on asetettu ja mitä kohti on haluttu pyrkiä sekä, mitkä ovat olleet ne arvot, joiden mukaan on toimittu.

Tänä vuonna tuo tarkastelu, vaikkapa tasa-arvon osalta, on mitä otollisinta tehdä, onhan Suomen 100 vuotisjuhla ja Hedvigin syntymästä 150 vuotta. Hyvä syy kriittiseen itsetutkisteluun niin Pellervossa kuin kaikissa osuustoimintayrityksissä. Eli toteutuuko tasa-arvo tänä päivänä osuuskuntiemme hallinnossa, aikana, jolloin tasa-arvon pitäisi olla itsestään selvyyttä.

Minä väitän, että sketsihahmo Aino Inkeri Ankeinen on hyvin tyytyväinen. Juuri mikään ei ole muuttunut. Hänen hokemansa "Miksi kaiken pitää aina muuttua" ei ainakaan osuuskuntien hallinnossa tasa-arvon osalta ole käynyt toteen.

Hedvig Gebhard sanoi vuonna 1907 pitämässään esitelmässään: "Tarjotkaamme, missä vain mahdollista on, osuuskuntiemme palvelukseen, esimerkiksi niiden hallitusten jäseniksi, kykeneviä naisia ja yrittäkäämme saada heidät myös toimeen valituksi."

Mikä tilanne on nyt 110 vuotta tuon esitetyn toiveen jälkeen? Osuuskuntien hallituksissa naisia on 20%, hallintoneuvostoissa 15% ja edustajistoissa 27%. Siis naisia on, mutta ei lähellekään tasa-arvoista puolet ja puolet osuutta. Edustajistossa naisten määrä on ollut hienoisessa kasvussa. Hyvä, sillä osuustoiminnallisessa hallinnossa hyvin usein kasvetaan hallintoon askel askeleelta ja urapolku etenee edustajiston kautta hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Todella toivon, että jo muutaman vuoden sisällä monen naisen kohdalla tuo urakehitys käy toteen.

Hallituksissa naisten osuus on 20%. Tuon luvun kohdalla väistämättä herää ajatus, että eihän vain naista ole valittu hallitukseen vain sen naiseuden vuoksi, koska nykypäivänä näyttää ulospäin ajan henkeen sopivalta, jos hallituksessa on myös nainen. Sen toisen naisen valinta hallitukseen onkin sitten jo aivan toinen juttu. Miksi pitäisi, onko se tarpeellista. Tuo naiskysymyshän on jo hoidettu.

Hyvät kuulijat

Mistä sitten johtuu, että asiat eivät yli sadassa vuodessa ole muuttuneet juurikaan tasa-arvoisemmiksi osuuskunnissa? Osuustoimintahan perustuu juuri kaikkien jäsentensä tasa-arvoon, jäsen/ääni periaatteeseen, yhdessä yrittämiseen ja yhdessä riskien kantamiseen sekä taloudellisen voiton maksimointiin. Myös osuustoimintakoulutus on alusta asti tehty täysin tasa-arvoiseksi, niin naisille kuin miehille sopivaksi. Näiden pohjalta on erikoista, että tasa-arvo hallinnossa on vielä lähtökuopissa. Ainakaan se ei ole arvoista ja osuustoiminta-aatteesta kiinni.

Minä väitän, että suurimmalta osalta se on kiinni naisista itsestään. Me emme uskalla tai emme halua lähteä osuustoimintaan ja sen hallintoon, emme uskalla laittaa itseämme ja taitojamme likoon valintahetkellä.

Lähteminen mukaan osuustoiminnan hallintoon vaatii rohkeutta, osaamista, itsensä kehittämistä ja valtavaa ajankäyttöä. On helppo piiloutua kaiken muun itselle tärkeän taakse. Totta kai kotiasiat, lasten hoito, oma työ ja se vähäinen vapaa-aika ovat tärkeitä ja vaatii välillä taikurin taitoja saada arki pyörimään, jotta voi lähteä hallinnon kokouksiin. Aika monta sijaista tarvitaan yhden naisen työpanoksen korvaamiseen tai sitten vain täytyy olla itselleen armollinen ja oikaista joissain asioissa sen arjen osalta.

Jotenkin se on miehille helpompaa lähteä, arki rullaa siitä huolimatta, vaikka mies ei ole kotona ja kotitöissä tai ehkäpä miehet eivät kärsi niin helposti huonosta omastatunnosta, jos kotikiireet välillä kasaantuvat.

Asenteet vaikuttavat maaseudulla tänäkin päivänä hyvin voimakkaasti. Siellä on totuttu siihen, että se on mies, isäntä, joka talosta käy eri osuuskuntien, maamiesseurojen ja MTK:n kokouksissa. Vaatii todella hyvää itsetuntoa mieheltä, että se onkin nainen, joka osallistuu hallintoon ja käy kokouksissa ja mies pyörittää arkea. Aika harvoin samasta talosta molemmat ovat aktiivisia vaikuttajia; niitäkin toki on, ja silloin perusarjen yhteensovittaminen kokouslähtöjen kanssa vaatii jo korkeampaa matematiikkaa.

Naiset usein vetoavat siihen, että he eivät osaa tai eivät ymmärrä niitä hallinnon asioita. He eivät tiedä tilinpäätöksistä ja taseista mitään. Aivan turhaa tietämättömyyden taakse piiloutumista. Aina voi oppia ja aina oppii, jos vain on haluja. Se vaatii itseltä aikaa ja kiinnostusta, mutta sitä kautta pääsee aivan uuteen maailmaan. Se on sitä itsensä sivistämistä. Niin kauan, kun haluat oppia jotain uutta, niin kauan kehityt ja jälleen uusia kiinnostavia asioita löytyy. Osuustoiminta on siitä hyvä yritysmuoto, että se haluaa kehittää ja kouluttaa jäseniään ihan perustasolta aina hallinnon huipulle asti.

Entäs se itsensä likoon laittaminen valintatilanteissa? Se on todella kova juttu. Kun lähtee ehdolle, pitää olla valmis tarvittaessa nielemään se tappion karvas kalkki. Hallituspaikoista kamppailu on välillä hyvin raadollista ja kulisseissa käydään kovaakin kahinaa ehdokkaiden hyvistä ja huonoista puolista. Siitäkin huolimatta: ehdolle vaan, hyvät naiset. Älkää kieltäytykö, kun teitä kysytään

ehdolle hallintoon. Korkeintaanhan sitä voi hävitä sen valintavaalin ja kokemuksesta voin kertoa, että siihen tappioon ja harmitukseen ei kuole ja kaikki, mikä ei tapa, vahvistaa. Uskomatonta mutta totta.

Naiset voisivat tukea toisiaan näissä hallintopaikkavalinnoissa nykyistä paremmin. Tämän hetken kirjoittamaton laki ja valintakulttuuri siitä yhdestä ”kiintiönaisesta” on ajanut siihen, että naisten välillä on sisäistä kamppailua paikoista, vaikka sitä ei ääneen sanotakaan. Erityisesti tämä tulee esille, kun kyse on aivan huippuhallintopaikoista. En silti kannata mitään osuuskuntasääntöihin tai -lakiin kirjoitettua sääntöä siitä, että osuuskuntien hallinnossa pitää olla molempia sukupuolia puolet. Silloin valintaperusteet voivat ohjautua toissijaisiin seikkoihin osaamisen ja pätevyyden sijaan.

Hyvät osuustoimintahenkiset naiset ja miehet

Tämä vuosi on Suomen 100-vuotis juhluvuosi ja sitä juhlistetaan teemalla: YHDESSÄ. Pellervon päivän teemakin on: Miehet ja naiset yhdessä.

Me emme onnistu ja menesty osuustoiminnassa vain miehinä tai naisina. Meidän osuuskuntamme, osuustoimintayrityksemme tarvitsevat meidän kaikkien vahvaa panosta, meidän kaikkien erityisosaamista. Vain yhdessä tekemällä, osallistumalla ja vaikuttamalla me saamme meille kaikille, ja erityisesti saamme itsellemme, sen elämisen ja yrittämisen mahdollisuuden. Juuri sen taloudellisen ja arvopohjaisen perustan, minkä osuustoiminta meille yritysmuotona tarjoaa.

Myös meidän Suomemme tarvitsee menestyäkseen yhteiskuntana ja valtiona meidän kaikkien panosta, niin miesten kuin naisten. Ja erityisesti Suomi on tarvinnut ja tarvitsee jatkossakin menestyäkseen osuustoimintamuotoista yritystoimintaa, missä toiminta ja päätökset tehdään yhdessä tasavertaisesti. Osuustoimintayritykset ovat tuoneet Suomelle valtavaa taloudellista menestystä, se voidaan historiasta todeta. Ja tätä talouden menestystä osuustoiminta tuo jatkossakin, sen puolesta puhuvat ne suuret investoinnit, mitä on meneillään tälläkin hetkellä. Lisäksi Uusosuustoiminnassa perustetaan koko ajan uusia yrityksiä taloudellista vaurautta tuomaan aivan uusille yritysaloille.

Näihin sanoihin haluan päättää tämän vuoden 2017 Pellervon päivän ja haluan kiittää teitä kaikkia osallistujia, päivän puhujia, tilaisuuden järjestäjiä, teitä kaikkia naisia ja miehiä, jotka teitte tästä päivästä mahdollisen ja onnistuneen.

Tavataan jälleen ensi vuonna!

Tämän tilaisuuden jälkeen on vuorossa Pellervon puhvetti. Tervetuloa puhvettiin nauttimaan hyvästä ruuasta ja juomasta, yhdessä ja tasavertaisesti.

Kiitos teille kaikille!